

Αναμένεται σύντομα η προκήρυξη για την Μεταποίηση Αγροτικών Προϊόντων από το Ταμείο Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας 2022-2025.

Η προκήρυξη βρίσκεται σε δημόσια διαβούλευση, και η έναρξη υποβολής αιτήσεων προβλέπεται για τις **31 Μαρτίου 2022**.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει την μεταποίηση γεωργικών πρώτων υλών προς γεωργικά, αλλά και μη γεωργικά προϊόντα, όπως παραδείγματος χάριν τα αιθέρια έλαια από πρώτη ύλη αρωματικών φυτών.

Ο προϋπολογισμός για το πρόγραμμα ανέρχεται σε 179.681.250,00 €, και κατανέμεται ως εξής:

1. Ποσό 89.840.625,00 € (ποσοστό 50%) θα διατεθεί για επενδύσεις που θα υλοποιηθούν από:

- i. Αγροτικούς Συνεταιρισμούς (ΑΣ),
- ii. Ομάδες Παραγωγών (Ομ.Π.),
- iii. Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.),
- iv. Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ),
- v. Ανώνυμες Εταιρίες με μετόχους Συνεταιρισμούς που κατέχουν την πλειοψηφία των μετοχών με τον περιορισμό ότι οι Ομάδες Παραγωγών (Ομ.Π.) και οι Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.) αναγνωρίζονται και λειτουργούν υπό την σκέπη φορέων αναγνωρισμένων ως Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ),
- vi. Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ),
- vii. Ανώνυμες Εταιρίες με μετόχους Συνεταιρισμούς.

Με την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον 40% των πρώτων υλών θα προέρχεται από τα μέλη-παραγωγούς (καθετοποίηση).

2. Ποσό 89.840.625,00 € (ποσοστό 50%) θα διατεθεί για επενδύσεις που θα υλοποιηθούν από νομικά πρόσωπα του εμπορικού δικαίου, με την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον 40% των πρώτων υλών θα προέρχονται από συμβολαιακή γεωργία. Δεν ενισχύονται φυσικά πρόσωπα και ατομικές επιχειρήσεις.

Οι δύο κατηγορίες θα ενοποιηθούν αν δεν υπάρξουν αρκετές αιτήσεις από την πρώτη κατηγορία επενδυτών μέσα σε δύο μήνες από την έναρξη των αιτήσεων.

Τα ανώτατα και κατώτατα όρια των προϋπολογισμών που θα γίνουν δεκτά στο πρόγραμμα έχουν ως εξής:

1. **Για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις (ΜμΕ)**, δηλαδή αυτές που απασχολούν λιγότερους από 50 εργαζομένους και ο κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ:
 - a. Μέγιστος προϋπολογισμός: 7.500.000,00€
 - b. Ελάχιστος προϋπολογισμός: 500.000,00€
2. **Για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις:**
 - a. Μέγιστος προϋπολογισμός: 12.500.000,00€
 - b. Ελάχιστος προϋπολογισμός: 2.000.000,00€

Οι επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες χωρίζονται σε περιφερειακές και μη περιφερειακές ενισχύσεις, όπως στον Αναπτυξιακό, και διαφοροποιούνται στα ποσοστά επιδότησης.

Στις **Μη Περιφερειακές Ενισχύσεις** κατατάσσονται:

1. Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ: υπηρεσίες συμβούλων, μηχανικών κλπ,
2. Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις: μίσθωση, εγκατάσταση και διαχείριση περιπτέρου
3. Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜμΕ: διπλώματα ευρεσιτεχνίας και συμβουλευτικές υπηρεσίες
4. Επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων: **μέχρι 30% του προϋπολογισμού**
 - a. δαπάνες για την αγορά καινούριων οχημάτων για οδικές μεταφορές, με σκοπό τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων σε εκδοθέντα ενωσιακά πρότυπα, υπό την προϋπόθεση ότι η αγορά πραγματοποιείται πριν αυτά τεθούν σε ισχύ. Αφού καταστούν υποχρεωτικά, δεν ισχύουν για ήδη αγορασθέντα οχήματα πριν από την ημερομηνία εκείνη
 - b. ενισχύεται η διαφορά κόστους μεταξύ μιας περιβαλλοντικά φιλικής δαπάνης με την αντίστοιχη λιγότερο περιβαλλοντικά φιλική
5. Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ: **μέχρι 30% του προϋπολογισμού**
 - a. **Μόνο για κάλυψη αναγκών της μονάδας** (πχ net metering)
 - b. Στην περίπτωση των βιοκαυσίμων δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται εδώδιμα φυτά
 - c. Υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις επιδοτούνται υπό προϋποθέσεις

Στις **Περιφερειακές Ενισχύσεις** κατατάσσονται:

1. Κτιριακά
2. Περιβάλλον χώρος
3. Οχήματα μεταφοράς εντός της μονάδας (πχ κλαρκ)
4. Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού με έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος (π.χ. χαμηλή κατανάλωση ενέργειας, εξοικονόμηση ύδατος κ.ά.). Δεν είναι

επιλέξιμες δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος.

5. Αγορά εγκατάστασης που έχει κλείσει μέχρι 30% του συνόλου του προϋπολογισμού. Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος.
6. Μηχανοργάνωση (υπολογιστές, απομακρυσμένη διαχείριση, δίκτυα, συστήματα ασφαλείας κ.α.)
7. Προσβασιμότητα ΑΜΕΑ
8. Άυλα (συστήματα ποιότητας, branding, λογισμικό, ψηφιακή αναβάθμιση)
9. **Αγορά γης** μέχρι 10% του συνόλου του προϋπολογισμού

Μη επιλέξιμες δαπάνες

1. Μίσθωση κτηριακών εγκαταστάσεων
2. Έργα συντήρησης κτηριακών εγκαταστάσεων και έργα συντήρησης μηχανολογικού εξοπλισμού
3. Προσωρινά έργα μη αμέσως συνδεόμενα με την εκτέλεση της επένδυσης (πχ προσωρινό υπόστεγο για την φύλαξη υλικών, κ.λπ.)
4. Εργασίες πράσινου (δενδροφυτεύσεις, γκαζόν, κ.λπ.) καθώς και έργα διακόσμησης
5. **Έργα οδοποιίας** εκτός των ορίων του οικοπέδου εγκατάστασης της μονάδας
6. Πάσης φύσεως έξοδα, εισφορές, φόροι, τέλη, δημοσιονομικές επιβαρύνσεις, ΦΠΑ που ανακτάται, αποζημιώσεις, ασφάλιστρα υπέρ τρίτων
7. Εξοπλισμός αναψυχής (όπως εξοπλισμός αναπαραγωγής ήχου και εικόνας κ.λπ.)
8. Λοιπός εξοπλισμός γραφείων (γραφομηχανές, αριθμομηχανές, έπιπλα κ.λπ.)
9. **Αγορά υλικών αποσβέσιμων σε διάρκεια μικρότερη του έτους**
10. Μεταχειρισμένα οχήματα
11. Απλή αντικατάσταση μηχανολογικού εξοπλισμού, παρόμοιας κατηγορίας, μεγέθους ή δυναμικότητας, ακόμη και όταν γίνονται με εγκατάσταση καινούργιου, εφόσον ο εξοπλισμός που αντικαθίσταται δεν έχει αποσβεστεί
12. Δαπάνες με σκοπό τη συμμόρφωση με τα ενωσιακά πρότυπα
13. Αμοιβές προσωπικού
14. Δαπάνες που αφορούν την αύξηση της δυναμικότητας σε τομείς όπου υπάρχει περιορισμός στην παραγωγή από την ΚΟΑ γεωργικών προϊόντων
15. **Δαπάνες αποξήλωσης και καθαίρεσης γενικότερα.** Δαπάνες για τον καθαρισμό της αρχικής θέσης σε περιπτώσεις μετεγκατάστασης και κόστος αποξήλωσης και μεταφοράς του παλαιού εξοπλισμού ή μέρους αυτού στη νέα θέση
16. Δαπάνες που αφορούν την κατασκευή **ιστοσελίδας** και της δημιουργίας **εντύπου διαφημιστικού υλικού**

Τα ποσοστά επιδότησης

Για τις δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ		
	ΜΕΓΑΛΕΣ	ΜΕΣΑΙΕΣ	ΜΙΚΡΕΣ
Βόρειο Αιγαίο	45%	55%	55%
Κρήτη	40%	50%	55%
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	45%	55%	55%
Κεντρική Μακεδονία	45%	55%	55%
Δυτική Μακεδονία	40%	50%	55%
Ήπειρος	45%	55%	55%
Θεσσαλία	45%	55%	55%
Ιόνια Νησιά	40%	50%	55%
Δυτική Ελλάδα	45%	55%	55%
Στερεά Ελλάδα	40%	50%	55%
Πελοπόννησος	40%	50%	55%
Νότιο Αιγαίο	30%	40%	50%
Ανατολική Αττική / Δυτική Αττική / Πειραιάς και νήσοι	25%	35%	45%
Δυτικός τομέας Αθηνών	15%	25%	35%

Για τις μη περιφερειακές ενισχύσεις τα ποσοστά είναι ενιαία για όλη την επικράτεια, και έχουν ως εξής για τις ΜμΕ:

Κατηγορία	%	Περιορισμοί	
Συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ	50%	Μέχρι 200.000,00€	
Συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις	50%	Μέχρι 500.000,00€	
Καινοτομία για ΜμΕ	50%	Μέχρι 500.000,00€	
Ενισχύσεις για υπέρβαση ενωσιακών προτύπων	55%	Μέχρι 1.000.000,00€	μέχρι 30% του προϋπολογισμού
ΑΠΕ	55%	Μέχρι 500.000,00€	μέχρι 30% του προϋπολογισμού

Κριτήρια επιλεξιμότητας

Τα παρακάτω κριτήρια πρέπει να καλύπτονται **όλα** για να είναι επιλέξιμο το επενδυτικό σχέδιο.

1. **ΚΡΙΤΗΡΙΟ 1 : Ωριμότητα Επενδυτικού Σχεδίου**, δηλαδή κάλυψη ιδιωτικής συμμετοχής
2. **ΚΡΙΤΗΡΙΟ 2 : Νόμιμη σύσταση δικαιούχου**
3. **ΚΡΙΤΗΡΙΟ 3 : Πράσινη μετάβαση**
 - a. Επεξεργασία βιολογικών Α' υλών ή Α' υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον (πχ ολοκληρωμένης διαχείρισης)
 - b. κτιριακές εγκαταστάσεις με υψηλό συντελεστή ενεργειακής απόδοσης
 - c. μηχανολογικός εξοπλισμός με μειωμένη κατανάλωση ενέργειας
 - d. Προμήθεια οχημάτων της μέγιστης κατηγορίας (π.χ. Euro 5 ή 6)
 - e. Επενδύσεις σε ΑΠΕ
 - f. Υποδομές για εξοικονόμηση ύδατος

g. Μηχανολογικός εξοπλισμός που συμβάλλει στην εξοικονόμηση ύδατος.

4. ΚΡΙΤΗΡΙΟ 4 : Επένδυση στην καινοτομία και τον ψηφιακό μετασχηματισμό

- a. Απαιτείται τουλάχιστον μία δράση σε επενδύσεις με σκοπό την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων ή/και σύγχρονων παραγωγικών μεθόδων και διαδικασιών. Ενδεικτικά αναφέρονται επενδύσεις σε σύγχρονα συστήματα τηλε-ελέγχου και καταγραφής/παρακολούθησης της παραγωγικής διαδικασίας

5. ΚΡΙΤΗΡΙΟ 5 : Αριθμοδείκτες οικονομικής απόδοσης

- a. Γενική ρευστότητα του Φορέα **πριν** την επένδυση (Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυχρόνιες υποχρεώσεις) **> 1**
- b. Καθαρό περιθώριο κέρδους του Φορέα **μετά** την επένδυση (Καθαρό κέρδος / συνολικό τζίρο) **> 1%**
- c. Εσωτερικός συντελεστής απόδοσης (IRR) του Φορέα **μετά** την επένδυση για περίοδο 10 ετών **> 10**
- d. Ικανότητα αποπληρωμής τοκοχρεολυσίων (IAT) του Φορέα **μετά** την επένδυση **< 2**

Στοιχεία υλοποίησης

Η υλοποίηση του έργου πρέπει να πραγματοποιηθεί σε **18 μήνες** με δυνατότητα παράτασης μόνο για λόγους ανωτέρας βίας, είτε κατόπιν ειδικής αιτιολόγησης. Σε κάθε περίπτωση το έργο πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν την **31η Δεκεμβρίου 2025**.

Οι αιτήσεις συμμετοχής θα γίνουν από 31 Μάρτιου 2022 έως **30 Σεπτεμβρίου 2022**. Η διάρκεια της αξιολόγησης υπολογίζεται σε 7 μήνες από την 1η Απριλίου 2022 έως την 30η Νοεμβρίου 2022.

Οι αποφάσεις εκδίδονται μέχρι εξαντλήσεως των διαθέσιμων πόρων, με βάση τη χρονική σειρά υποβολής των αιτήσεων ενίσχυσης.

Αρμόδιος φορέας είναι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Γενικοί όροι συμμετοχής

Ο δικαιούχος πρέπει να διαθέτει το 25% της ιδιωτικής συμμετοχής, το οποίο περιλαμβάνει ίδια κεφάλαια ή δάνειο χωρίς στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Δικαιούχοι δύνανται να κριθούν και υπό σύσταση νομικά πρόσωπα που ολοκληρώνουν τις διαδικασίες σύστασης το αργότερο μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης.

Το πρόγραμμα παρέχει ενισχύσεις με “χαρακτήρια κινήτρου” δηλαδή δεν μπορεί να γίνει έναρξη εργασιών πριν την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης.

Οι μακροχρόνιες υποχρεώσεις μετά την ολοκλήρωση του έργου έχουν διάρκεια **τριών ετών για τις ΜμΕ (μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις)** και περιλαμβάνουν τις εξής υποχρεώσεις:

1. διατήρησης της δραστηριότητας
2. διατήρηση της συμβολαιακής γεωργίας/καθετοποίησης ως τουλάχιστον 40% της προέλευσης των πρώτων υλών

